

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
09.08.2023ел

Зеленодольск
шәһәре

КАРАР
№ 2389

«Зеленодольск муниципаль районында
Татарстан Республикасы дәүләт
телләрен һәм башка телләрен саклау,
өйрәнү һәм үстерү» муниципаль
программасын раслау турында

1991 елның 25 октябрдәге «Россия Федерациясе халыклары телләре турында» 1807-1 номерлы Россия Федерациясе Законы, 2005 елның 01 июндәге «Россия Федерациясе дәүләт теле турында» 53-ФЗ номерлы Федераль закон, 1992 елның 08 июлдәге «Татарстан Республикасында дәүләт телләре һәм башка телләр турында» 1560-XII номерлы Татарстан Республикасы Законы, 2013 елның 12 гыйнварындагы «Татарстан Республикасы дәүләт теле буларак татар телен куллану турында» 1-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Россия Федерациясе Президентының 2012 елның 19 декабрдәге «2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәт стратегиясе турында» 1666 номерлы Указы, Татарстан Республикасы Президентының 2008 елның 3 июлдәге «Татарстан Республикасында милли сәясәт концепциясен раслау турында» 312-ПУ номерлы Указы, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2020 елның 10 сентябрдәге «2023-2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү» дәүләт программасын раслау турында» 821 номерлы карары нигезендә, Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләренң функциональлеген саклау, өйрәнү, үстерү һәм арттыру өчен шартлар тудыру максатларында, Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӨ:

1. «2023-2030 елларга Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районында Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм башка телләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү» муниципаль программасын (алга таба - Программа) кушымтада каралганча расларга.

2. «Зеленодольск муниципаль районының Финанс-бюджет палатасы» МУ (О.П. Дөгтева) ел саен чираттагы финанс елына район бюджетын формалаштырганда Зеленодольск муниципаль районы бюджетыннан, Программа чараларын тормышка ашыруга өлгә максатларга юнәлтелгән мөмкинлекләрне исәпкә алып һәм акчалар чикләрендә, чараларны күздә тотарга.

3. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының Программаны гамәлгә ашыруда катнашучы структур бүлекчәләренә каралган чараларны вакытында үтәүне тәмин итәргә.

4. Өлгә карарны Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Советы аппаратының жәмәгәтьчелек һәм массакүләм мәгълүмат чаралары белән элемтә бүлегенә интернет челтәрәндә Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан

Республикасы муниципаль берәмлекләре порталы составындагы Зеленодольск муниципаль районының мәгълүмат сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) бастырып чыгарырга.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз җаваплылыгымда калдырам.

Житәкче вазыйфасын башкаручы

А.В.Старостин

Татарстан Республикасы
Зеленодольск муниципаль
районы Башкарма комитетының
2023 елның 09 августындагы
2389 номерлы карарына кушымта

**«2023-2030 елларга Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль
районында Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм башка телләргә
саклау, өйрәнү һәм үстерү»
МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАСЫ**

«2023-2030 елларга Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районында Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү» муниципаль программасы паспорты

Документ исеме	«2023-2030 елларга Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районында Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү» муниципаль программасы (алга таба - Программа).
Программаны үстерү өчен нигез	1991 елның 25 октябрендәге «Россия Федерациясе халыклары телләре турында» 1807-1 номерлы Россия Федерациясе Законы, 2005 елның 01 июнendәге «Россия Федерациясе дәүләт теле турында» 53-ФЗ номерлы Федераль закон, 1992 елның 08 июлендәге «Татарстан Республикасында дәүләт телләре һәм башка телләр турында» 1560-XII номерлы Татарстан Республикасы Законы, 2013 елның 12 гыйнварындагы «Татарстан Республикасы дәүләт теле буларак татар телен куллану турында» 1-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, 2012 елның 19 декабрендәге «2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәт стратегиясе турында» 1666 номерлы Россия Федерациясе Президенты Указы, 2008 елның 3 июлендәге «Татарстан Республикасында милли сәясәт концепциясен раслау турында» 312-ПУ номерлы Татарстан Республикасы Президенты Указы, 2020 елның 10 сентябрендәге «2023-2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү» дәүләт программасын раслау турында» 821 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары
Программаның төп эшлөүчеләре	Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе
Программаны башкаручылар	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты; Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе; Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният идарәсе
Программаның максатлары һәм бурычлары	Максат: Зеленодольск муниципаль районында рус, татар һәм башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү өчен шартлар тудыру. Бурычлар: 1. Татарстан Республикасы дәүләт телләренең һәм Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның башка телләренең эшчәнлеген һәм өйрәнүне хокукий оештыру һәм аналитик тәэмин итү; 2. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районында яшәүче халыкларның рус һәм татар телләрен, башка телләргә саклау һәм үстерү

	эшчәнлеген фәнни һәм фәнни-методик яктан тәмин итү; 3. Татарстан Республикасының дәүләт телләре буларак рус һәм татар телләренең паритетлы кулланылуын хуплау; 4. Зеленодольск муниципаль районында яшәүче халыкларның рус һәм татар телләрен, башка телләрен өйрәнүнең бербөтен системасын үстерү; Зеленодольск муниципаль районында мөгариф системасын оештыруны һәм укыту-методиканы беррәттән алып бару; 5. Зеленодольск муниципаль районында Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм башка телләргә популярлаштыруга юнәлдерелгән зур социаль әһәмиятле чаралар уздыру; 6. Интернет-киңлектә уңайлы тел мохите булдыру һәм Зеленодольск муниципаль районында массакүләм мәгълүмат чараларында туган телләргә популярлаштыру.
Программаны тормышка ашыру срогы	2023-2030 еллар
Еллар буенча бүленеп финанслау күләмнәре	Финанслауның гомуми күләме район бюджеты акчалары исәбеннән: агымдагы финанслау исәбеннән
Көтелгән нәтижеләр	Программаны гамәлгә ашыру түбәндәге күрсәткечләрне саклап калырга мөмкинлек бирәчәк: Зеленодольск муниципаль районында дәүләт һәм муниципаль идарә, мәгълүмат коммуникация һәм хезмәт күрсәтү өлкәсендә Татарстан Республикасы дәүләт телләрендәге аудиовизуаль мәгълүматның нисбәте(50%/50%); Дәүләт һәм муниципаль идарә өлкәсендә Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә эш башкару өлеше (100 %); Урам күрсәткечләренең гомуми санында ике дәүләт телендә рәсмиләштерелгән урам күрсәткечләренең өлеше(100%); Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә этикеткасы, ярлыклары, инструкцияләре булган продукция өлеше, районда чыгарыла торган продукциянең гомуми күләмендә (100%); Зеленодольск муниципаль районының үсеп килүче буынын милли мәдәниятләр кыйммәтләренә җәлеп итү максатыннан үткәрелә торган чаралар белән җәлеп ителгән балалар өлеше (100%); Туган (татар) телендә белем бирүче мәктәпләр өлеше - 16 берәмлек (эшли торган татар мәктәпләре санын саклап калу); Рәсми сайтларда урнаштырылган яңалыklar хәбәрләренең ике дәүләт телендә синхронлаштырылган өлеше (100%/ 100%);

	Ике дәүләт телендә рәсмиләштерелгән тышкы һәм эчке визуаль мәгълүмат чаралары өлеше(100%) ; Районның мәктәпкчә һәм гомуми белем бирү оешмалары туган тел һәм әдәбияты педагоглары һәм тәрбиячеләре белән 100%ка тәэмин ителгән; Татарстан Республикасы халыкларының туган телләрен укытуны федераль дәүләт белем бирү стандартлары таләпләренә туры килә торган укыту-методик комплектлар белән тәэмин итү өлеше (100 %ка кадәр)
Контроль гамәлгә ашыруны тикшереп торыны оештыру системасы	Программаның үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты гамәлгә ашыра

I. Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә гомуми характеристика, Программаны хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар

Өлеге Программа Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясе халыклары телләре турында» 1991 елның 25 октябрендәге 1807-1 номерлы Федераль закон, 2005 елның 1 июнendәге «Россия Федерациясе дәүләт теле турында» 53-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Президентының 2012 елның 19 декабрендәге 1666 номерлы Указы белән расланган 2025 елга кадәрге чорга Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәте стратегиясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, «Татарстан Республикасы дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләр турында» 1992 елның 8 июлендәге 1560-XII номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм «Татарстан Республикасы дәүләт теле буларак татар телен куллану турында» 2013 елның 12 гыйнварындагы 1-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, шулай ук Татарстан Республикасы Президентының 2008 елның 3 июлендәге ПУ-312 номерлы Указы белән расланган Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәте концепциясе, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының башка законнары нигезендә эшләнгән һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 25 ноябрендәге 794 номерлы карары белән(Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2021 елның 29 гыйнварындагы 38 номерлы карарларына кертелгән үзгәрешләр белән) расланган 2014-2022 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләренә саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча Татарстан Республикасы дәүләт программасын гамәлгә ашыру кысаларында башкарылган эшне дәвам итәргә тиеш.

Өлеге программа Татарстан Республикасының Зеленодольск муниципаль районында Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм башка телләренә саклау, өйрәнү һәм үстерү өчен оптималь шартларны хәл итүгә юнәлдерелгән.

1. Проблеманың эчтәлеге

Татарстан Республикасында 173 дән артык халык яши. 8 милләт вәкилләре саны 10 меңнән артык кеше тәшкил итә. Татарстанның иҗтимагый үсеше аның территориясендә яшәүче халыклар вәкилләренең тыгыз этномәдәни үзара йогынтысы һәм горәф-гадәтләренең үтеп керүе белән характерлана.

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районында 165,9 мең кеше яши. Районның этник составы түбәндәгечә бүленә: татарлар 40,4%, руслар 56,2%, чувашлар 2,7%, марилар 0,7%.

Татарстан Республикасында традиция буенча гомумроссия гражданлык һәм Татарстан тәңгәллеген ныгытуга, мәдәни һәм тел традицияләрен трансляцияләүгә, яшь буында туган телгә һәм рухи мираска мөхәббәт тәрбияләүгә һәм этник шөхес формалаштыруга аерым игътибар бирелә. Сөйләм юнәлешле лагерьларга, профильле сменаларга, конференцияләргә һәм туган телләрдәге олимпиадаларга даими кызыксыну өлгегә эш юнәлешенә ихтыяжлы булуын һәм дәвам итүне таләп итүен күрсәтә. Шулай ук иҗтимагый оешмаларның инициативаларын хуплау, яңа заманча яшъләр һәм балалар проектлары булдыру кирәк.

Татарстаннан читтә татар телен, мәданиятен, татарларның үзенчәлекләрен саклауга һәм үстерүгә ярдәм итү буенча республиканың конституциячел бурычларын үтәү мөһим юнәлеш булып тора.

Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасы халыкларының башка телләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү мәсьәләләре Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәтен гәмәлгә ашыруның өстенлекле юнәлешләре рәтендә.

Зеленодольск муниципаль районында дәүләт һәм муниципаль идарә өлкәсендә һәм хезмәт күрсәтүләр өлкәсендә Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә аудиовизуаль мәгълүматның тигез нисбәтенә зур игътибар бирелә.

Программаның төп юнәлеше булып, мәданиятара интеграция (полимәдәни мохит) шартларында телләр һәм мәданиятләр үсеше өчен белем бирү киңлеген саклау һәм хәзерге дөньяда конкурентлыкка сәләтлелекне тәэмин итә торган белемнәрнең киң даирәсенә һәм күләмле багачына ия полилингваль, гармонияле шөхес формалаштыру тора. Зеленодольск муниципаль районында Татарстан Республикасының дәүләт телләрен һәм Зеленодольск муниципаль районында яшәүче халыкларның туган телләрен өйрәнү өчен шартлар тудырылган.

Туган телләргә уку методикаларын һәм технологияләрен камилләштерү максатларында һәм Зеленодольск муниципаль районында федераль дәүләт белем бирү стандартларына туры китереп гомуми белем бирү оешмаларының 1 - 11 сыйныфы укучылары өчен «Татарстан Республикасы дәүләт теле – татар теле», «Туган тел», «Туган тел әдәбияты», «Туган телдә әдәби уку» предметлары гәмәлгә ашырыла.

Зеленодольск муниципаль районында мәгариф оешмаларынан мәктәпкәчә белем бирү программаларын гәмәлгә ашыручы 57, 43 - гомуми белем бирү мәктәпләре (шул исәптән ике кичке мәктәп, коррекцион мәктәп, сәләтле балалар лицейлары) һәм ике өстәмә белем бирү үзгә эшли.

Зеленодольск районы мәгариф оешмаларында 27 843 бала (19 240 укучы, 8 603 мәктәпкәчә яшәтгә бала) белем ала, шулардан: татар милләте балалары - 30%; рус милләте - 52%; катнаш никахлар - 14%; һәм башка милләтләр - 4%.

Татар милләте балаларының туган телдә белем алуга һәм тәрбия алуга хоукларын гәмәлгә ашыру өчен Зеленодольск муниципаль районында милли татар мәктәпләре һәм балалар бакчалары чөлтәре булдырылды.

Районда 12 татар балалар бакчасы эшли, анда уку татар телендә бара һәм 21 рус балалар бакчасында татар төркемнәре эшли. Балалар бакчаларында туган телдә тәрбия һәм уку дәрәжәсе ел саен арта бара (2022-2023 ел - 39,5%).

Туган (татар) телендә белем һәм тәрбия бирүче 16 гомуми белем бирү оешмасы эшли (башлангыч - 4, төп - 7, урта - 5).

Рус телендә белем һәм тәрбия бирүче 11 мәктәптә татар телендә белем һәм тәрбия бирүче сыйныфлар эшли.

Зеленодольск муниципаль районы мәктәпләрендә балаларга туган татар телендә уку һәм тәрбия бирүнең артуы билгеләп үтелә (2022-2023 ел - 42,2%).

Милли мәгарифне үстерү буенча ресурс үзәкләре итеп түбәндәгеләр билгеләнә: «ТР ЗМР 5 нче гимназия»МБГБУ, «ТР ЗМР С. К. Гыймәтдинов

исемендәге Осиново гимназиясе», «ТР ЗМР 31 нче «Чишмә» балалар бакчасы» МБМБУ

Хәзерге жәмгыятьтә милләтара аралашу культурасын тәрбияләү балалар бакчасының һәм мәктәпнең аерым ролендә генә мөмкин.

Балалар тәрбия процессы кысаларында милләтара аралашу һәм толерантлык культурасын формалаштыру мәгариф учреждениеләре эшенең төп юнәлешләреннән берсе булып тора.

Районның мәгариф оешмаларында Россия халыкларының мәдәниятен һәм традицияләрен өйрәнү буенча төрле түгәрәкләр эшләп килә. 2010 елдан «ТР ЗМР 10 нчы гимназия» МБГБУ базасында мари түгәрәге, «ТР ЗМР В.В. Карпов исемендәге лицей» МБГБУ чуваш түгәрәге эшли. «ТР ЗМР С. К. Гыйматдинов исемендәге Осиново гимназиясе» МБГБУ базасында үзбәк милләтендәге мигрант балалары өчен түгәрәк эшли.

Укыту методикаларын һәм технологияләрен камилләштерү, укыту-методик комплектларны яңарту, мәгълүмати технологияләр кертү, укытуның коммуникатив өлешен тәмин итү, телләргә өйрәтүнең мультимедиа контентын эшләү мөһим бурыч булып тора.

Халыкны туган телдә әдәбият белән тәмин итү максатларында шәһәр һәм авыл китапханәләре фондлары ел саен Татарстан Республикасында яшәүче халыklar телләрендәге әдәбият белән тулылана.

Тел сәясәте нәтижәлелегенең иң төп казанышы, күрсәткече булып, һичшиксез, телләрнең конструктив үзара бәйләнеш атмосферасын, Зеленодольск муниципаль районы территориясендә яшәүче күпмилләтле халыкның милли-тел мәнфәгатьләренең тотрыклы балансын саклау тора.

Программаны гамәлгә ашыру нәтижәләренә анализ күрсәткәнчә, Зеленодольск муниципаль районында телләрне саклау һәм үстерү эшендә куелган тырышлыklarга карамастан, куелган барлык максатлар да районда тел сәясәтен гамәлгә ашыруны тоткарлый торган факторлар булу сәбәпле ирешелмәгән, алар арасында түбәндәгеләр төп булып санала:

а) туган телләрне өйрәнү өлешендә мәгариф турында федераль законнарда үзгәрешләр кертү нәтижәсендә яңа методикалар, уку материаллары эшләү мәсьәләсе актуальләштерелде;

б) республикада яшәүче халыкларның туган телләрен үзләштерүгә кызыксынуның кимүе тенденциясе язма һәм сөйләм мәдәниятен саклау һәм үстерү чараларының житәрлек булмавы;

в) «мәктәпкәчә, башлангыч, урта (гомуми һәм һөнәри) һәм югары белем» схемасы буенча туган телдә өзлексез белем бирүнең бер бөтен системасының тәмамланмавы.

Өлеге Программа, барлык өлкәләренә һәм проблемаларны жәлеп итүнең бөтенлеген, кабул ителә торган чараларның нәтижәлелеген һәм Программаның телләрнең тормыш сәләтенә бәйле барлык төп факторларга тәсирен тәмин итәргә тиешле яңа төп принциплардан файдаланып, алдагы программаларны гамәлгә ашыру тәҗрибәсен анализлау нигезендә эшләнгән.

II. Программаның төп максатлары һәм бурычлары.

Программа Татарстан Республикасының дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләр өлкәсендә дәүләт сәясәтенең төп принциплары нигезендә эшләнә, алар телләрнең үсеше һәм гармонияле үзара хезмәттәшлеген, республикада яшәүче халыklar вәкилләренең милли-тел мәнфәгатьләренең тотрыклы балансын саклауны күздә тоталар.

Программаның максаты: Зеленодольск муниципаль районында рус, татар һәм башка телләрне, шулай ук Татарстан Республикасынан читтә татар телен саклау, өйрәнү һәм үстерү өчен шартлар тудыру.

Программаның төп бурычлары түбәндәгеләр:

1. Татарстан Республикасы дәүләт телләренең һәм Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның башка телләренең эшчәнлеген һәм өйрәнүне хокукий оештыру һәм аналитик тәэмин итү;
2. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районында яшәүче халыкларның татар һәм рус телләрен, башка телләрен саклау һәм үстерү эшчәнлеген фәнни һәм фәнни-методик яктан тәэмин итү;
3. Рус һәм татар телләренең Татарстан Республикасы дәүләт телләре буларак эшләнүгә ярдәм итү;
4. Зеленодольск муниципаль районында яшәүче халыкларның рус һәм татар телләрен, башка телләрен өйрәнүгә бербөтен системасын үстерү; Зеленодольск муниципаль районында мәгариф системасын оештыруны һәм укыту-методиканы беррәттән алып бару ;
5. Зеленодольск муниципаль районында Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм башка телләрне популярлаштыруга юнәлдерелгән зур социаль әһәмиятле чаралар уздыру;
6. Интернет-киңлектә уңайлы тел мохите булдыру һәм Зеленодольск муниципаль районында массакүләм мәгълүмат чараларында туган телләрне популярлаштыру.

Программаның максаты һәм бурычлары Россия Федерациясенең халыкларының мәдәниятләрен һәм телләрен саклау һәм үстерү, аларның рухи уртаклыгын ныгыту, милли азчылыкларның хокукларын тәэмин итү, Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның этномәдәни үзенчәлеген саклау, Россия халыкларының гомумдәүләт мәнфәгатьләрен һәм мәнфәгатьләрен берләштерү, чит илләрдә яшәүче ватандашларга ярдәм итү, аларның Россия һәм Татарстан Республикасы белән элемтәләрен үстерүгә ярдәм итү өлешендә Россия Федерациясенең Президентының 2012 елның 19 декабрендәге 1666 номерлы Указы белән расланган 2025 елга кадәр Россия Федерациясенең дәүләт милли сәясәт стратегиясенең, Татарстан Республикасы Президентының 2008 елның 3 июлендәге ПУ-312 номерлы Указы белән расланган Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәт концепциясенең максатларына һәм бурычларына, шулай ук мәгариф өлкәсендә инновацияләргә стимуллаштыру, талантлы яшләрне ярдәм итү, иң яхшы укытучыларны һәм укучыларны бүләкләү, заманча белем бирү технологияләрен кертү өлешендә Россия Федерациясенең «Мәгариф өлкәсендә талантлы укытучыларны кызыксындыру, яшләрнең инновацион технологияләргә кертү өлешендә Россия Федерациясенең «Мәгариф» өстенлекле милли проектының максатлары һәм бурычлары туры килә.

Татарстан Республикасында рус телен дәүләт теле буларак саклау һәм үстерү буенча чаралар «Россия Федерациясенең дәүләт теле турында» 2005 елның 1 июнендәге 53-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре, Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының 2016 елның 02 декабрендәге 2308/16 номерлы боерыгы белән расланган 2016-2020 елларга «Татарстанда рус теле» республика программасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Программаны гамәлгә ашыруның гомуми срогы: 2023 - 2030 еллар.

Программа индикаторлары

Программаның индикаторлары түбөндөгелөр:

Ахыргы нәтижеләрне бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлеге	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Дәүләт һәм муниципаль идарә, мәгълүмат коммуникация өлкәсе һәм хезмәт күрсәтүләр өлкәсендә Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә аудиовизуаль мәгълүматның нисбәте, процентлар	50/50	50/50	50/50	50/50	50/50	50/50	50/50	50/50
Дәүләт һәм муниципаль идарә өлкәсендә Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә эш башкару өлеше, процентлар	100/100	100/100	100/100	100/100	100/100	100/100	100/100	100/100
Ике дәүләт телендә рәсмиләштерелгән урам күрсәткечләренең өлеше, урам күрсәткечләренең гомуми санында, процентлар	100/100	100/100	100/100	100/100	100/100	100/100	100/100	100/100
Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә этикетка, ярлыклар, инструкцияләр булган продукция өлеше, районда чыгарыла торган продукциянең гомуми күләмендә, процентлар	100/100	100/100	100/100	100/100	100/100	100/100	100/100	100/100
Үсеп килүче буынны яшь буынын милли мәдәниятләр	100	100	100	100	100	100	100	100

кыйммәтләрөнә тарту максатларында ЗМРында үткәрелгән чараларда катнашкан балалар өлөшө, процентлар								
Тел сәясәте өлкәсендә олимпиада хәрәкәте һәм фәнни-тикшеренү эшчәнлегә колачлаган чараларда катнашучылар саны, арта барган нәтижә белән, берәмлекләр	3848	4043	4243	4443	4645	4845	5045	5245
Туган телдә белем бирүче мәктәпләр өлөшө:								
татар телендә; берәмлек	16	16	16	16	16	16	16	16
рус телендә белем бирүче, берәмлек	27	28	28	28	28	28	28	28
Рәсми сайтларда урнаштырылган яңалык хәбәрләренә ике дүрләт телендә синхронлаштырылган өлөшө	100/100	100/100	100/100	100/100	100/100	100/100	100/100	100/100
Ике дүрләт телендә рәсмиләштерелгән тышкы һәм эчке визуаль мәгълүмат чаралары өлөшө, процентлар	100/100	100/100	100/100	100/100	100/100	100/100	100/100	100/100
Татарстан Республикасы халыкларының туган телләрен укытуны федераль дүрләт белем бирү стандартлары таләпләренә туры килә торган укыту-методик комплеклар белән тәэмин итү өлөшө, процентлар	100	100	100	100	100	100	100	100

Гомуи белем бирү оешмаларында рус милләте балаларын туган рус телендә укытуны колачлау өлеше тиешле дәрәжәдә сакланачак, процентлар	100	100	100	100	100	100	100	100
--	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

III. Программаның ресурслар белән тәэмин ителешен нигезләү

Программаны финанслауның гомуми күләме Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы бюджеты исәбеннән.

Аерым чараларны бердәм максатлар һәм бурычлар белән берләштерүче комплекслы проект алымы (аларны координацияләнгән һәм килешенгән рәвештә башкарганда) акчаларны рациональ куллануны һәм уңай нәтижеләргә ирешүне тәэмин итәргә мөмкинлек бирәчәк.

Программага кертелгән чараларны үтәү уртача сроклы һәм озак сроклы чорларга исәпләнгәнлектән, алар Татарстан Республикасы бюджетыннан, Зеленодольск муниципаль районының жирле бюджетыннан максатчан финанслауга мохтаж.

Программа чараларын гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән тәртиптә бюджеттан тыш чыганаclarны жәлеп итәргә мөмкин.

IV. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программа чараларын гамәлгә ашыру барышында аның муниципаль заказчысы - координатор(Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты) төп башкаручыларның үзара хезмәттәшлеген, чараларны гамәлгә ашыруның барышын һәм Программаны башкаручыларның акчаларын нәтижелә куллануын контрольдә тотуны тәэмин итә. Программа чаралары Программа координаторы – дәүләт заказчысы тарафыннан Программа чараларын башкаручылар белән үтәлә торган муниципаль контрактлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

Программаны гамәлгә ашыруда катнашучы Башкарма комитет, ведомство һәм оешма бүлекләре квартал саен Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетына Программаның үтәлеше турында мәгълүмат бирә.

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты ел саен Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты каршындагы Телләр турындагы законнарны гамәлгә ашыру советына Программаны гамәлгә ашыру буенча эшләрнең барышы һәм финанс чараларыннан файдалануның нәтижелелеге турында мәгълүмат жиберә.

V. Программаның социаль-иқтисадыи нәтижелелеге тасвирламасы

Программаның нәтижелелеге билгеләнгән срокларда чараларны үтәү дәрәжәсе буенча бәяләнә. Программаның нәтижелелеген бәяләү өчен Татарстан Республикасында этнотел ситуациясе мониторингы, этносоциологик тикшеренүләр нәтижеләре, шулай ук министрлыklar һәм ведомстволарның агымдагы хисап материаллары, Федераль дәүләт статистика хезмәтенең Татарстан Республикасы (Татарстанстат) территориаль органы материаллары файдаланыла.

Программаны тормышка ашыруның төп нәтижеләсе булып мәгариф дәрәжәсен, этнотел компетенциясен күтәрү, телләрнең эшчәнлек өлкәсен киңәйтү, халыкара, милли һәм региональ дәрәжәдәге мәгълүмат алмашу системаларында телләрне куллану мөмкинлекләрен киңәйтү хисабына фәнни-техник һәм мәдәни үсешне активлаштыру, мәгариф, хезмәт күрсәтү һәм халыкның киң катламнары хезмәткәрләренең тел компетенцияләренең, квалификациясенең, профессиональлегенең ролен арттыру, мәдәни һәм мәдәни этнотел төрлелеге, толерантлык һәм милләтара татулыкны арттыру.

Программа Татарстан Республикасының дәүләт һәм башка телләрнең сәяси, икътисадый, социаль һәм этномәдәни өлкәләрдә һәм мәгълүмати киңлектә, шулай ук Татарстан Республикасының Зеленодольск муниципаль районының мәгариф системасында һәм татар теленең районнан һәм республикадан читтә эшләвен чагылдыра торган сан күрсәткечләренең артуын, Татарстан Республикасында Зеленодольск муниципаль районында яшәүче халыклар вәкилләренең телләрен саклауны һәм үстерүне, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районында дәүләт һәм башка телләрнең социаль статусын һәм абруен күтәрү һәм рус һәм татар телләренең функциональ потенциалын үстерү өчен нәтижәле фәнни эшләнмәләренә кертүне күздә тоту.

Программада каралган чараларны гамәлгә ашыру рухи байлыкны арттыруга; Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районында яшәүче халыкларның телен, әдәбиятын һәм мәдәниятен популярлаштыручы агарту чараларының халык өчен үтемлелеген; Татарстан Республикасы дәүләт телләренең функциональлеген күтәрүгә; башкаручыларның эшен координацияләргә һәм оптимальләштерергә, Программаны гамәлгә ашыруның фәнни һәм эксперт-аналитик базасын көчәйтәргә, Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында яшәүче халыклар вәкилләренең телләрен куллану өлкәсендә норматив хокукий документларны камилләштерүгә ярдәм итәчәк.

Программа социаль һәм мәдәни өлкәләрдә үсешнең озак сроклы нәтижәләрен тәэмин итүче механизмнар һәм чаралар системасын булдыруга исәпләнгән. Мондый төрдәге нәтижәләр гади статистик үлчәүләргә бирелми һәм бәя кыйммәтендә белдерелә алмый.

Программа чараларын гамәлгә ашыру төрле типтагы һәм дәрәжәдәге мәгариф оешмаларының белем бирү һәм тәрбия эшчәнлеген үстерүгә ярдәм итәчәк, педагогның социаль статусын күтәрәчәк, мәгариф системасын һәм хезмәт күрсәтү өлкәсен халыкның этнотел таләпләренә якынайтырга мөмкинлек бирәчәк, халыкның туган телләрен өйрәнүдә һәм үстерүдә конституциячел хокукларын яклауга ярдәм итәчәк, Татарстан Республикасы тел законнарын гамәлгә ашыру буенча чараларны координацияләчәк һәм оптимальләштерәчәк.

«2023 - 2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районында башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү» дәүләт программасы нәтижеләрен бәяләүнең максатлары, бурычлары, индикаторлары һәм аның чараларын финанслау

Төп чараларның исемнәре	Башкаручылар	Төп чараларның үтәү срогы	Башкару срогы	Финанслау күләме (сумнарда)
Максат: Зеленодольск муниципаль районында рус, татар һәм башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү өчен шартлар тудыру.				
1 нче бурыч: Татарстан Республикасының дәүләт телләрен һәм Зеленодольск муниципаль районында яшәүче башка халыкларның телләрен куллануны һәм өйрәнүне хокукый-оештыру һәм аналитик тәэмин итү				
1.1. Татарстан Республикасы телләре турындагы законнарны гамәлгә ашыру буенча муниципаль комиссияләр эшчәнлеген оештыру	ТР ЗМР Башкарма комитеты	2023 - 2030 еллар	Ел саен	-
1.2. 2023 - 2030 елларга муниципаль программаларны эшләү, раслау һәм гамәлгә ашыру	ТР ЗМР Башкарма комитеты (ТР ЗМР ИК структур бүлекчәләре)	2023 - 2030 еллар	Ел саен	-
1.3. Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә эшләргә алып баруны башкару	ТР ЗМР Башкарма комитеты (ТР ЗМР ИК структур бүлекчәләре)	2023 - 2030 еллар	Даими	-
1.4. Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә тышкы һәм эчке визуаль мәгълүмат чараларын рәсмиләштерү	ТР ЗМР Башкарма комитеты (ТР ЗМР ИК структур бүлекчәләре)	2023 - 2030 еллар	Даими	-
1.5. Татарстан Республикасы дәүләт телләрен рәсми атрибутикада куллану (рус һәм татар телләрендә бланклар, мөһер)	ТР ЗМР Башкарма комитеты (ТР ЗМР ИК структур бүлекчәләре)	2023 - 2030 еллар	Ел саен	-

	бүлекчеләре)			
1.6. Норматив-хокукий актларны тәржемә итү	ТР ЗМР Башкарма комитеты	2023 - 2030 еллар	Даими	-
1.7. Татарстан Республикасы Хөкүмәте рәсми порталының Интернет-кабул итү бүлмәсенә кергән документлар, мөрәжәгатьләр белән эшләүне гамәлгә ашыру	ТР ЗМР Башкарма комитеты	2023 - 2030 еллар	Даими	-
1.8. Зеленодольск муниципаль районында татар теле һәм әдәбияты укытуның сыйфаты белән идарә итүнең муниципаль системасын үстерү буенча тәкъдимнәр әзерләү	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	Даими	-
1.9. ТР Мәгариф һәм фән министрлыгының норматив-хокукий документлары белән эшләү	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	Даими	-
2 нче бурыч: Зеленодольск муниципаль районында яшәүче халыкның рус һәм татар телләрен, башка телләргә саклау һәм үстерү эшчәнлегенә фәнни һәм фәнни-методик ярдәм күрсәтү				
2.1. Татар телендә газета һәм журналларга язылу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	Ел саен	-
2.2. Гомуми белем бирү оешмалары директорлары һәм директор урынбасарлары, муниципаль методик хезмәтләр методистларының татар теле һәм әдәбиятын укыту буенча мәктәп эчендәге контрольне оештыру, муниципаль мониторинглау мәсьәләләре буенча укыту семинарлары эшендә даими катнашуны оештыру	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	Даими	-
2.3. Китапханә фондларын ел саен милли һәм туган якны өйрәнү әдәбияты һәм вакытлы басмалар, шул исәптән Татарстан Республикасы халыклары телләрендә тулыландыру	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	Ел саен	ТР бюджеты
2.4. Милли мәгариф һәм төбәкара хезмәттәшлек буенча эш планын эшләү	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	Ел саен	-
2.5. Предмет (рус теле һәм әдәбияты, татар теле, татар әдәбияты) укытучыларын фәнни-методик	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	Даими	-

яктан тәэмин итү				
3 нче бурыч: Татарстан Республикасының дәүләт телләре буларак рус һәм татар телләренең паритет кулланылышына ярдәм итү				
3.1. Зеленодольск муниципаль районында теле-һәм радиотапшыруларны Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә гамәлгә ашыру	Татмедиа, «Зеленый Дол» телерадиокомпани ясе	2023 - 2030 еллар	Даими	-
3.2. Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә эш алып баруны башкару	ТР ЗМР Башкарма комитеты ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ТР ЗМР БК	2023 - 2030 еллар	Даими	-
3.3. Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә тышкы һәм эчке визуаль мәгълүмат чараларын рәсмиләштерү	ТР ЗМР Башкарма комитеты (ТР ЗМР ИК структур бүлекчәләре)	2023 - 2030 еллар	Даими	-
3.4. Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә юл күрсәткечләрен рәсмиләштерү	ТР ЗМР Башкарма комитеты (ТР ЗМР ИК структур бүлекчәләре)	2023 - 2030 еллар	Даими	-
3.5. Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә шәһәр транспортында халыкка мәгълүмати хезмәт күрсәтүне оештыру	ТР ЗМР Башкарма комитеты Зеленодольск МР Автотранспорт предприятиесе	2023 - 2030 еллар	Ел саен	-
3.6. Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә урам күрсәткечләрен рәсмиләштерү	ТР ЗМР Башкарма комитеты (ТР ЗМР ИК структур бүлекчәләре)	2023 - 2030 еллар	Даими	-
3.7. Зеленодольск муниципаль районы	ТР ЗМР Башкарма	2023 - 2030	Даими	-

территориясендә халыкка мәгълүмати хезмәт күрсәтүне Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә оештыру	комитеты	еллар		
3.8. Зеленодольск муниципаль районында житештерелә торган продукцияне Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә этикеткалар, ярлыклар, инструкциялар белән тәэмин итүдә ярдәм итү	Зеленодольск МР предприятиеләре	2023 - 2030 еллар	Даими	-
3.9. Сәүдә хезмәткәрләре тарафыннан Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә халыкка хезмәт күрсәтү	ТР ЗМР Башкарма комитеты ЗМР сәүдә булгеге	2023 - 2030 еллар	Даими	-
3.10. Хезмәт күрсәтү өлкәсе предприятиеләрендә Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә белешмә мәгълүмат булуны тәэмин итү	ТР ЗМР Башкарма комитеты ЗМР хезмәт күрсәтү өлкәсе предприятиеләре	2023 - 2030 еллар	Даими	-
3.11. Социаль челтәрләрдә Зеленодольск муниципаль районының рәсми битен татар телендә алып бару	ТР ЗМР Башкарма комитеты	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
4 нче бурыч: Зеленодольск муниципаль районында яшәүче халыкларның рус һәм татар телләрен, башка телләрен өйрәнүнең бер бөтен системасын үстерү; Зеленодольск муниципаль районында мәгариф системасын оештыру һәм уку-методик яктан тәэмин итү				
4.1. Фәнни-методик продуктлар эшләү һәм булдыру (1 - 11 сыйныфлар өчен «Туган тел», «Туган телдә әдәби уку», «Туган әдәбият», «Татарстан Республикасының дәүләт теле буларак татар теле» предметлары буенча дәрес презентацияләре, дидактик материаллар).	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Ел саен	ТР бюджеты
4.2. «Туган телне һәм әдәбиятны укутуның актуаль мәсьәләләре» буенча туган тел (татар) теле һәм әдәбияты укутучылары өчен фәнни-методик семинарлар оештыру һәм үткөрү	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
4.3. Рус теле һәм әдәбияты укутучылары өчен	ТР ЗМР БК	2023 - 2030	Барлык чорда	-

гомуми белем бирү оешмалары, шул исәптән рус телен һәм мәдәниятен тирәнтен өйрәтүче мәктәпләр һәм сыйныфлар өчен методик семинарлар оештыру һәм үткәрү	мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	еллар		
4.4. Эшлекле татар һәм рус телләрен өйрәтү буенча дәүләт һәм муниципаль хезмәткәрләр, бюджет учреждениеләре хезмәткәрләре өчен курслар оештыру	ТР ЗМР Башкарма комитеты ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	Ел саен	ТР бюджеты
4.5. «Ашыгыч лингвистик ярдәм» һәм тел мәсьәләләре буенча учреждениеләргә, оешмаларга һәм шәхси затларга консультатив ярдәм күрсәтү	ТР ЗМР Башкарма комитеты ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	Ел саен	ТР бюджеты
4.6. Зеленодольск муниципаль районы белем бирү оешмаларының рус һәм татар телләре укытучыларының квалификациясен күтәрү	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
4.7. Зеленодольск муниципаль районында туган (татар) телендә укый торган һәм татар телен өйрәнә торган мәгариф оешмаларына методик ярдәм күрсәтү эшен оештыру	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	ТР бюджеты
4.8. Татарларның компактлы яшәү урыннарында татар һәм рус телләрендә китапханәләрне милли һәм туган якны өйрәнү әдәбияты, журналлар һәм газеталар, аудио- һәм видеоматериаллар белән тәмин итү	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	ТР бюджеты
4.9. Татарлар күпләп яши торган Россия Федерациясе төбәкләрендә татар телендә белем бирүче һәм татар телен өйрәнүче белем бирү оешмалары өчен татар теле һәм әдәбияты буенча дәреслекләр һәм уку әсбаплары; Зеленодольск муниципаль районы мәктәпкәчә белем бирү оешмалары өчен уку-методик комплектлар сатып алу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	ТР бюджеты
4.10. Зеленодольск муниципаль районы мәгариф	ТР ЗМР БК	2023 - 2030	Барлык чорда	ТР

оешмалары өчен туган телләр һәм әдәбияты буенча , Татарстан Республикасының дәүләт теле буларак татар теле буенча дәреслекләр һәм уку әсбаплары сатып алу	мәгариф идарәсе	еллар		бюджеты
4.11. Зеленодольск муниципаль районы мәгариф оешмаларын Россия Федерациясе халыклары телләрендә мәгълүмати ресурслар һәм матур әдәбият белән тәэмин итү	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	ТР бюджеты
4.12. Мәктәп яны лагерьларында балаларның жәйге ялы кысаларында тел белеме программаларын кертү	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	Ел саен	-
5 нче бурыч: Зеленодольск муниципаль районында Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм башка телләргә популярлаштыруга юнәлдерелгән зур социаль әһәмиятле чаралар үткөрү				
5.1. Укучылар арасында Бөтенроссия олимпиадасының (мәктәп) этабын, туган телләр буенча мәктәп укучыларының республика олимпиадасын оештыру һәм уздыру	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.2. Зеленодольск муниципаль районы мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының милли төркемнәре арасында «Тел ачкычлары» (Ключи к родному языку) муниципаль конкурсын оештыру һәм уздыру	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР мәктәпкәчә мәгариф оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.3. Зеленодольск муниципаль районының мәктәпкәчә белем бирү оешмалары арасында «Тукай мирасы» (Наследие Тукая) муниципаль конкурсын оештыру һәм үткөрү	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР мәктәпкәчә мәгариф оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.4. Зеленодольск муниципаль районының мәктәпкәчә белем бирү оешмалары милли төркемнәре арасында «Татар малае. Татар кызчыгы» муниципаль конкурсын оештыру һәм үткөрү	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР мәктәпкәчә мәгариф оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.5. «Иң яхшы билингваль балалар бакчасы»	ТР ЗМР БК	2023 - 2030	Барлык чорда	-

конкурсын ел саен үткөрү	мәгариф идарәсе ЗМР мәктәпкәчә мәгариф оешмалары	еллар		
5.6. «Татар телендә сөйләшәм һәм эшлим» муниципаль конкурс үткөрү	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе МБГБУ	2023 - 2030 еллар	Ел саен	-
5.7. «Сәйяр» республика театр-конкурсында катнашу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.8. Туган (татар) тел һәм әдәбият укытучылары арасында методик эшләнмәләр буенча республика конкурсында катнашу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.9. «Белем жәүһәрләре» мәгариф һәм мәдәният өлкәсендә Бөтенроссия интернет-проектлар конкурсында катнашу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.10. «Мәдәниятләр диалогы» республика мәдәни-мәгариф проектында катнашу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.11. «Илһам» яшь шагыйрьләр, язучылар һәм драматургларның Бөтенроссия фестивалендә катнашу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.12. «Иң яхшы татар теле һәм әдәбияты укытучысы» Бөтенроссия конкурсының муниципаль этабы	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.13. «Туган тел» туган телләр укытучыларының Бөтенроссия мастер-класслары конкурсының	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-

муниципаль этабы				
5.14. Халыкара туган тел көне кысаларында Туган тел көнен үткөрү	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Ел саен	-
5.15. Татар теле һәм әдәбияты буенча халыкара олимпиадада катнашу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.16. «Ел укытучысы» еллык һөнәри осталык конкурсында катнашу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.17. «Ел тәрбиячесе» еллык конкурсын «Балалар бакчасында тәрбияләнүчеләр арасында татар (рус) телен өйрәтү буенча иң яхшы тәрбияче» номинациясендә үткөрү	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.18. «Татарча диктант» дөньякүләм белем тикшерү акциясен үткөрү	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.19. Рус теле буенча «Тотальный диктант» халыкара белем тикшерү акциясе үткөрү	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.20. «Этнографик диктант» дөньякүләм белем тикшерү акциясе акциясен үткөрү	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.21. К.Насыйри исемендәге Халыкара фәнни-тикшеренү конференциясе	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-

5.22. «Үз халкын таныткан татарлар» халыкара фәнни-гамәли конференция	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.23. Ш. Мәржәни исемендәге төбәкара педагогик укулар	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.24. «Туктар укулары» муниципаль фәнни-гамәли конференция	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	
5.25. Туган (татар) телендә белем бирүче учреждениеләр арасында «Фәнгә беренче адымнар» муниципаль фәнни-гамәли конференция	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	
5.26. «XXI гасырда мәгариф» төбәкара конференция	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	
5.27. Укучыларның һәм ата-аналар жәмәгәтьчелегенә «Милләтне яңадан торгызу» фәнни-гамәли конференциясе	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	
5.28. «Тау ягы: тарих, мәдәният һәм рухи мирас» гомуми белем бирү учреждениеләре укучыларының төбәкара конференциясе	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	
5.29. «Очей очарование» төбәкара әдәби конкурс	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	
5.30. «Жәлил укулары» халыкара әдәби	ТР ЗМР БК	2023 - 2030	Барлык чорда	

конкурсының муниципаль этабы	мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	еллар		
5.31. «Туган телеңне сакла һәм ярат, үз илеңнең патриоты бул!» «Родной язык береги и люби, будь патриотом своей страны!» телләр, мәдәниятләр һәм балалар ижаты муниципаль фестивале	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	
5.32. «Илһам нуры»/ «Вдохновение» муниципаль театр фестивале	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	
5.33. Татар теле буенча сөйләм практикасы булган профильле тел лагерьларында катнашу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.34. Россия Федерациясе төбәкләрендә урнашкан белем бирүнең этномәдәни компоненты (татар) булган гомуми белем бирү оешмалары (учреждениеләре) укытучыларының Зеленодольск муниципаль районында үткәрелә торган семинарларда, фәнни-гамәли конференцияләрдә катнашуына ярдәм итү (киләшү буенча)	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.35. Россия Федерациясе төбәкләренең мәгариф оешмалары һәм Зеленодольск МР белем бирү оешмалары арасында ачык мәгълүмат киңлекләрен булдыру чарасы буларак регионар телекүпер	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	
5.36. Зеленодольск МР гомуми белем бирү мәктәпләре укучылары өчен ел саен үткәрелә торган шигърият бәйрәмен, шигырь сөйләүчеләр конкурсын, А. С. Пушкинның туган көненә рус теле фестивален үткөрү	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	

5.37. «Шәжәрәләр – нәсел агачы» («Родословные – древо поколений»)төбәкара фәнни-гамәли конференциясендә катнашу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.38. Мәктәп укучыларының Туфан Миңнуллин исемендәге республика фәнни-гамәли конференциясендә катнашу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.39. Габдулла Тукай исемендәге республика фәнни-тикшеренү укуларында катнашу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.40. «Идел бие халыклары: традицияләр һәм хәзерге чор» конференциясендә катнашу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.41. «Тере классика» («Живая классика»)Бөтенроссия мәктәп укучылары конкурсының төбәк этабын оештыру һәм уздыру	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.42.«Аксаков укулары» («Аксаковские чтения») мәктәп укучыларының фәнни-тикшеренү һәм иҗат эшләре республика конкурсында катнашу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.43. Укучыларның «Раштуа укулары» «Рождественские чтения» республика фәнни-тикшеренү конференциясендә катнашу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.44. «Онегин укулары» («Онегинские чтения»)мәктәп укучыларының республика фәнни-гамәли конференциясен оештыру һәм үткөрү	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	

5.45. Л.Н.Толстой исемендәге мәктәп укучыларының республика фәнни-гамәли конференциясендә катнашу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.46. «В.А. Богородицкий һәм заманча лингвистика» халыкара фәнни конференциядә катнашу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.47. «Халыкара Бодуэнов укулары» («Международные Бодуэновские чтения») фәнни конференциядә катнашу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.48. «Г.Р. Державин һәм мәдәниятләр диалектикасы» («Г.Р. Державин и диалектика культур») халыкара фәнни-практик конференциядә катнашу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.49. «Л.Н. Толстойның шәхесе һәм ижаты дөнья мәдәнияте һәм әдәбияты контекстында» («Личность и творчество Л.Н.Толстой в контексте мировой культуры и литературы») халыкара конференциядә катнашу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.50. Мәктәп укучыларының Бөтенроссия тикшеренү конференциясендә һәм укуларда Россия Федерациясе халыклары телләрендә катнашуы	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ТР ЗМР БК ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.51. «Созвездие-Йолдызлык» эстрада сәнгате республика телевизион яшьләр фестиваленең муниципаль сайлап алу туры	ТР ЗМР БК мәдәният идарәсе	2023 - 2030 еллар	Ел саен	
5.52. «Сабантуй» татар традиция бәйрәмен үткөрү	ТР ЗМР Башкарма комитеты ТР ЗМР БК мәдәният идарәсе	2023 - 2030 еллар	Ел саен	

	ЗМРда ТР халыклары ассамблеясе			
5.53. Татар иҗат коллективларының Республика конкурсларында һәм фестивальләрендә катнашуы	ТР ЗМР БК мәдәният идарәсе	2023 - 2030 еллар	Ел саен	
5.54. Республика көнен бәйрәм итү	ТР ЗМР Башкарма комитеты	2023 - 2030 еллар	Ел саен	
5.55. Халыклар бердәмлеге көне	ТР ЗМР Башкарма комитеты ЗМРда ТР халыклары ассамблеясе	2023 - 2030 еллар	Ел саен	
5.56. «Нәүрүз» төрки халыклар бәйрәмен үткөрү	ТР ЗМР БК мәдәният идарәсе ЗМРда ТР халыклары ассамблеясе	2023 - 2030 еллар	Ел саен	
5.57. «Май чабу» («Масленница») славян халыкларының бәйрәмен үткөрү	ТР ЗМР БК мәдәният идарәсе ЗМРда ТР халыклары ассамблеясе	2023 - 2030 еллар	Ел саен	
5.58. Югары һәм урта һөнәри белем бирү оешмалары студентлары арасында «Татар кызы», «Татар егете», «Красна девица», «Добрый молодец» республика конкурсында катнашу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	
5.59. «Мин татарча сөйләшәм» («Я говорю по-татарски») муниципаль акция	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	
5.60. Габдулла Тукай исемендәге муниципаль әдәби укулар	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	

	ЗМР белем бирү оешмалары			
5.61. Рус теле көне	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	
6 бурыч: Интернет-киңлектә уңайлы тел мохите булдыру һәм массакүләм мәгълүмат чараларында туган телләргә популярлаштыру				
6.1. Массакүләм мәгълүмат чаралары аша программа чараларын үтәүнең барышы турында халыкка даими мәгълүмат бирү	ТР ЗМР Башкарма комитеты ММЧ	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
6.2. Татарстан Республикасы халыклары телләрен саклау турында материаллар әзерләү һәм аларны массакүләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгару	ТР ЗМР Башкарма комитеты ММЧ	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
6.3. Татарстан халыклары ассамблеясының, Татарстан халыклары Дуслык йортының Татарстан халыклары телләрендәге мәгълүмати-ресурс порталын даими рәвештә контент белән тутыру һәм техник ярдәм күрсәтү	Башкарма комитет ММЧ	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-